

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Παρασκευή 3 Ιανουαρίου 2025

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Με όπλο την εγκυρότητα και την αξιοπιστία

Έχουν μέλλον οι εφημερίδες; Στην ιστορία των Μέσων Ενημέρωσης δεν πρέπει να έχει υπάρξει άλλος τέτοιος αένας επικήδειος*. Το ερώτημα παραμένει ίδιο εδώ και δεκαετίες. Η οικονομική κρίση σε συνδυασμό με την ταχύτατη είσοδό μας στην ψηφιακή εποχή σηματοδότησαν μια νέα εποχή για τον Τύπο σε παγκόσμιο επίπεδο, ο οποίος κλήθηκε να αφογκραστεί τα νέα δεδομένα και να επανεφεύρει τον εαυτό του, κάποιες φορές και εκ του μηδενός. Οι εφημερίδες βρίσκονται σήμερα στην κρισιμότερη, ίσως, καμπή της ιστορίας τους, δεδομένης μιας μακράς περιόδου κρίσης. Είναι πολλοί αυτοί που θα ισχυριστούν ότι αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ο Τύπος έχει χάσει το μονοπώλιο στη σφαίρα της ενημέρωσης, λόγω της πληθώρας των εναλλακτικών πηγών πληροφόρησης. Ξεχνούν, όμως, ότι έχει προηγηθεί το ραδιόφωνο και η τηλεόραση, αλλά οι εφημερίδες έχουν αντέξει. Με την καθημερινότητα να ψηφιοποιείται σε όλο και περισσότερες εκφάνσεις της, είναι φυσικό ο κλάδος της ενημέρωσης να επηρεάζεται.

Ωστόσο, η αμεσότητα του έντυπου Τύπου τον έχει αναγάγει σε μια σταθερή διαχρονική αξία. Υπήρξαν εποχές που ο Τύπος δεν κατέγραφε απλώς την Ιστορία, αλλά σε μερικές περιπτώσεις λειτουργούσε ως παραγωγός ή συν-παραγωγός της κιάλας. Εποχές που δεν υπήρχε τηλεόραση ή ραδιόφωνο, πόσο μάλλον το διαδίκτυο, και η ενημέρωση γινόταν αποκλειστικά από τις εφημερίδες. Παρά τις δυσοίωνες προβλέψεις, αλλά και τις αντικειμενικές δυσκολίες ο Τύπος αντέχει και θα αντέξει όσο ικανοποιεί την ανάγκη των ανθρώπων για έγκυρη ενημέρωση, ανάλυση σε βάθος και άποψη βασισμένη στην ουσιαστική γνώση. Η κρίση θα περάσει, ενώ η ανάγκη για σωστή ενημέρωση είναι μόνιμη και δεν περνά. Το στοίχημα των εφημερίδων δεν είναι απλά το κυνήγι της είδησης, αλλά να είναι καλύτερες στην ερμηνεία, στην ανάλυση, στη σωστή ταξινόμηση του τεράστιου όγκου δεδομένων.

Μην ξεχνάμε ότι αυτό που τελικά προσδιορίζει μια εφημερίδα δεν είναι το χαρτί αλλά το περιεχόμενό της. Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από πολυπλοκότητα και ασύλληπτη ταχύτητα, οι αναγνώστες έχουν ανάγκη από προσανατολισμό στον λαβύρινθο της επικαιρότητας. Έχουν ανάγκη από αξιοπιστία μέσα σε έναν ωκεανό

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2025
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Nλ2Γ(ε)**

ψευδών ειδήσεων που καθημερινά εμφανίζονται στις οθόνες τους. Οι εφημερίδες είναι εδώ και αποτελούν το εφελτήριο* από το οποίο ξεκινά κάποιος να ψάχνει θέματα που τον ενδιαφέρουν και τον απασχολούν. Οι εφημερίδες κερδίζουν το στοίχημα της επιβίωσης, χτίζοντας ένα πιστό αναγνωστικό κοινό, με βασικό όχημα την υψηλής ποιότητας δημοσιογραφία ως αντίδοτο στον βομβαρδισμό από πλήθος ενημερωτικών εκροών.* Κερδίζουν το στοίχημα της επιβίωσης γιατί «οι εφημερίδες φέρνουν τον κόσμο μαζί και είναι απαραίτητες για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης», όπως σημείωνε και ο Γάλλος ιστορικός και πολιτικός Αλεξίς ντε Τοκβίλ.

Δόμνα Μιχαλίδου
Εφημερίδα Το Βήμα

Επισημάνσεις:

επικήδειος = λόγος που συνήθως εκφωνείται σε μια κηδεία

εφελτήριο = αφετηρία, έναρξη

εκροών = εξαγωγών, πληροφοριών

ΚΕΙΜΕΝΟ 2**Υπολογιστές**

Αν δεν υπήρχαν όλα αυτά
Που τα χέρια μας δένουν
Και τις γραμμές μας
Δεν αφήνουν να σμίξουν
Ίσως ποτέ τα λόγια αυτά
Να μην έγραφα γιατί
Φαντάζομαι θα 'σουνε εδώ
Αν η ζωή που ζεις μακριά μου
Είναι αγάπη μου αυτή η ζωή
Που λες εσύ κανονική σου
Κάθε φορά που ξεψυχάς στην αγκαλιά μου
Ποία είναι η ζωή που ταξιδεύει το κορμί σου
Πόσο ακόμα θα κυνηγάμε τις ζωές μας;
Πόσο ακόμα μέσα από τους υπολογιστές μας;

Κώστας Λειβαδάς

Παρατηρήσεις

ΘΕΜΑ Α

1^ο υποερώτημα

Να παρουσιάσετε σε 60-70 λέξεις τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ο Τύπος, ώστε να επιβιώσει στη νέα ψηφιακή εποχή σύμφωνα με τη συντάκτρια του Κειμένου 1.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα

- α. Με την καθημερινότητα να ψηφιοποιείται σε όλο και περισσότερες εκφάνσεις της (1^η παράγραφος)
- β. Η οικονομική κρίση σε συνδυασμό με την ταχύτατη είσοδό μας στην ψηφιακή εποχή σηματοδότησαν μια νέα εποχή για τον Τύπο σε παγκόσμιο επίπεδο (1^η παράγραφος)
- γ. άποψη βασισμένη στην ουσιαστική γνώση. (2^η παράγραφος)
- δ. οι εφημερίδες φέρνουν τον κόσμο μαζί και είναι απαραίτητες για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής (3^η παράγραφος)

Να μετατρέψεις τις παραπάνω φράσεις του **Κειμένου 1** ως εξής:

- α. τη ρηματική φράση σε ονοματική
- β. την ενεργητική σύνταξη σε παθητική
- γ. τη μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση
- δ. την υπογραμμισμένη ονοματική φράση σε αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση (μπορείς να κάνεις όποιες αλλαγές κρίνεις σκόπιμες για το νόημα)

Μονάδες 8

3^ο υποερώτημα

Στην πρώτη παράγραφο του **Κειμένου 1** η συντάκτρια χρησιμοποιεί για την οργάνωση του λόγου της -πέραν των άλλων- και μία αντίθεση. Αφού την εντοπίσετε, να την καταγράψετε και να σχολιάσετε τον σκοπό που υπηρετεί αυτή η επιλογή.

Μονάδες 8

4^ο υποερώτημα

«Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από πολυπλοκότητα και ασύλληπτη ταχύτητα, οι αναγνώστες έχουν ανάγκη από προσανατολισμό στον λαβύρινθο της επικαιρότητας. Έχουν ανάγκη από αξιοπιστία μέσα σε έναν ωκεανό ψευδών ειδήσεων που καθημερινά εμφανίζονται στις οθόνες τους.»

Η συγγραφέας αξιοποιεί τη συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας. **α.** Για ποιο λόγο την επιλέγει στο συγκεκριμένο απόσπασμα; (Μονάδες 5) **β.** Να ξαναγράψετε το απόσπασμα, κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές στα υπογραμμισμένα τμήματα, ώστε να αξιοποιείται μόνο η δηλωτική χρήση της γλώσσας. (Μονάδες 4)

Μονάδες 9

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2025
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Nλ2Γ(ε)****ΘΕΜΑ Β**

Είναι πολλοί αυτοί που ισχυρίζονται πως ο Τύπος έχει χάσει το μονοπώλιο στη σφαίρα της ενημέρωσης, λόγω της πληθώρας των εναλλακτικών πηγών πληροφόρησης. Γιατί, πιστεύετε, πως οι περισσότεροι προτιμούν το διαδίκτυο για την ενημέρωσή τους, αντί για τις εφημερίδες; Πως μπορεί να καλλιεργηθεί το ενδιαφέρον για ανάγνωση εφημερίδων στους νέους; Να αναπτύξετε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας σε ένα άρθρο 350-400 λέξεων που θα δημοσιευτεί σε εφημερίδα του σχολείου σας.

Μονάδες 30**ΘΕΜΑ Γ**

Γ1. Να εντοπίσετε στο **Κείμενο 2** δύο διαφορετικά σχήματα λόγου και να σχολιάσετε τη λειτουργία τους. (Μονάδες 10)

Γ2. Να σχολιάσετε τη χρήση των ερωτημάτων στο τέλος του ποιήματος. Τι προσφέρουν τόσο σε νοηματικό, όσο και σε υφολογικό επίπεδο; (Μονάδες 10)

Μονάδες 20**ΘΕΜΑ Δ**

Ποια είναι η στάση του ποιητικού υποκειμένου για τις διαπροσωπικές σχέσεις μέσω διαδικτύου και υπολογιστών; Συμφωνείτε με αυτή την προσέγγιση; Να απαντήσετε τεκμηριωμένα με αναφορές στο κείμενο σε 100-150 λέξεις.

Μονάδες 15